

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-5336

Chișinău

„6” iulie 2018

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.635 din 5 iulie 2018.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

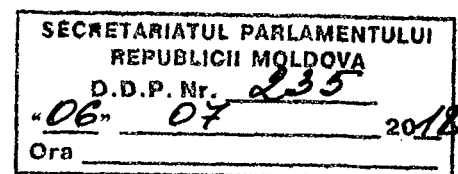
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română -14 file și în limba rusă -14 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (7 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (4 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman Cazan

Ex.: E.Grosu
Tel.: 022250274

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 635
din 5 iulie 2018
Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 25 din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 8, art. 86), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) Consiliul pentru egalitate.”

Art. II. – Articolul 38 alineatul (1) din Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 53-54, art. 597), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) Consiliul pentru egalitate.”

Art. III. – În tabelul din anexa nr. 3 la Legea nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 35-38, art. 148), cu modificările ulterioare, cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”.

Art. IV. – La articolul 15 litera h), articolul 19 alineatul (3²) litera e), articolul 21¹, articolul 21² din Legea nr. 5-XVI din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47-50, art. 200), cu modificările și completările ulterioare, cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”.

Art. V. – În anexa nr. 2 la Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 63, art. 213), cu modificările și completările ulterioare, cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”.

Art. VI. – Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 103, art. 355), cu

modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”.

2. La articolul 1 alineatul (1), cuvintele „pe teritoriul” se substituie cu cuvintele „sub jurisdicția”, după cuvântul „etică” se introduc cuvintele „socială, națională și statut social”, iar după cuvântul „sex” se introduc cuvintele „identitate de gen”, după cuvântul „vîrstă” se introduc cuvintele „statut matrimonial”, după cuvântul „dizabilitate” se introduc cuvintele „stare de sănătate și statut HIV”, iar textul „opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar” se substituie cu textul „opinii politice sau orice alte opinii, avere, naștere sau orice alt criteriu.”

3. Articolul 2:

la noțiunea „discriminare”, după cuvântul „libertăți” se introduce textul „, , interese legitime și beneficii”, iar cuvântul „reale” se substituie cu textul „protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sînt proporționale, adecvate și necesare”;

la noțiunea „discriminare directă”, cuvântul „prohibitive” se substituie cu cuvintele „protejate, reale sau presupuse”;

la noțiunea „discriminare indirectă” și „discriminare prin asociere”, cuvintele „stipulate de prezenta lege” se substituie cu cuvântul „protejate”;

la noțiunea „hărțuire”, cuvintele „stipulate de prezenta lege” se substituie cu cuvintele „protejate, reale sau presupuse”;

la noțiunea „acomodare rezonabilă”, textul „, în cazurile stabilite de lege,” se exclude;

noțiunea „măsuri pozitive” va avea următorul cuprins:

„*măsuri pozitive* – acțiuni speciale provizorii luate pînă la asigurarea efectivă a egalității care au menirea să prevină sau să compenseze dezavantajele legate de criteriile protejate”;

se completează cu noțiunile:

„*discriminare continuă* – orice faptă de discriminare care se caracterizează prin săvîrșirea neînteruptă, timp nedeterminat al faptei și se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii discriminatorii sau al survenirii unor evenimente care împiedică această faptă;

discriminare prelungită – orice faptă de discriminare caracterizată prin două sau mai multe acțiuni și/sau inacțiuni identice comise cu un singur scop, alcătuind un ansamblu;”.

4. Articolul 4:

la litera a), cuvântul „autoritățile” se substituie cu cuvântul „persoane”;

la litera f), cuvintele „săvârșită de două sau mai multe ori” se substituie cu cuvintele „continuă sau prelungită”.

5. La articolul 5 litera b), cuvintele „medierea prin” se exclud.

6. Articolul 7:

titlul articolului se completează în final cu cuvintele „și în exercitarea unei profesii”;

la alineatul (1), cuvintele „stabilite de prezenta lege” se substituie cu cuvântul „protejate”, iar cuvintele „de șanse sau tratament la angajare sau concediere” se substituie cu textul „la încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității la afilierea sau accesarea într-o organizație a salariaților sau patronatului, sau orice organizație ai cărei membri exercită o anumită profesie, inclusiv la avantajele obținute de această organizație.”;

alineatul (2):

dizpoziția va avea următorul cuprins:

„(2) Se consideră discriminatorii acțiunile săvârșite în baza criteriilor protejate, precum:”;

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) stabilirea condițiilor și criteriilor care exclud sau favorizează anumite persoane la afilierea sau accesarea într-o organizație profesională sau profesie”;

la litera d) cuvintele „același tip și/sau volum de muncă” se substituie cu cuvintele „muncă egală sau de valoare egală”.

7. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 8.** Interzicerea discriminării privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și furnizarea acestora

(1) Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul și furnizarea:

- a) serviciilor oferite de autoritățile publice;
- b) serviciilor de asistență medicală și alte servicii de sănătate;
- c) serviciilor de protecție socială;
- d) serviciilor bancare și financiare;
- e) serviciilor de transport;
- f) serviciilor culturale și de agrement;
- g) altor servicii disponibile publicului.

(2) Este interzisă orice formă de discriminare privind refuzul de a vinde sau închiria bunuri mobile sau imobile, precum și alte bunuri disponibile publicului.”

8. La articolul 9:

titlul articolului și alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Interzicerea discriminării în domeniul educației

(1) Se interzice orice deosebire, excludere restricție sau preferință pe baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității în domeniul educației.

2) Se consideră discriminatorii acțiunile săvârșite în baza criteriilor protejate precum:

a) limitarea accesului la educație în instituțiile de învățământ de orice tip și nivel;

b) limitarea sau subminarea egalității în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor;

c) limitarea sau subminarea egalității în activitatea științifico-didactică;

d) hărțuirea;

e) segregarea rasială;

f) orice altă acțiune care contravine prevederilor legale.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării:

a) prin asigurarea accesibilității tuturor persoanelor la educație;

b) la elaborarea materialelor didactice și programelor de studii;

c) prin formarea și instruirea cadrelor didactice privind aplicarea metodelor și mijloacelor de prevenire a actelor de discriminare și de sesizare a autorităților competente;

d) prin includerea în regulamentele interne a prevederilor privind interzicerea discriminării și asigurarea egalității.”

9. La articolul 10 litera a), cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”.

10. Articolul 11:

în titlul articolului, cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul pentru egalitatea (în continuare – Consiliu) este o autoritate publică autonomă, instituită în scopul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității. Consiliul acționează în condiții de imparțialitate și independență organizațională, funcțională, operațională și financiară față de orice autoritate publică, persoană fizică sau juridică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare și față de orice persoană cu funcție de răspundere de toate nivelurile.”;

la alineatul (2):

după cuvintele „Consiliul este” se introduc cuvintele „un organ colegial”;

se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Membrul Consiliului își exercită funcția pînă la numirea unui nou membru.”;

alineatul (4) se completează la început cu următoarea propoziție: „Președintele Consiliului anunță Parlamentul cu privire la expirarea mandatului membrilor cu cel puțin trei luni înainte de expirare.”;

se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:

„(8¹) Membrii Consiliului nu pot fi persecutați sau trași la răspundere juridică pentru opiniile exprimate și pentru acțiunile pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, pe durata exercitării mandatului.”;

la alineatul (9), după cuvintele „depunerii cererii de demisie” se introduc cuvintele „revocare”, iar după cuvîntul „revocat” se introduc cuvintele „, demisionat sau decedat”;

la alineatul (11), textul „sînt convocați de președinte în ședințe. În caz de necesitate, Consiliul poate fi convocat la solicitarea a cel puțin 2 membri” se substituie cu textul „activează cel puțin 1/3 din durata săptămînală a timpului de muncă”.

11. Articolul 12 alineatul (1):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) înaintează propuneri de modificare a legislației în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurarea egalității”;

se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) sesizează Curtea Constituțională”;

la litera c), cuvintele „legislația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării” se substituie cu cuvintele „standardele privind nediscriminarea”;

la litera d), cuvintele „în domeniu” se substituie cu cuvintele „din perspectiva standardelor privind nediscriminarea”;

literele f) și j) vor avea următorul cuprins:

„f) elaborează recomandări de ordin general în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității”;

„j) efectuează vizite de documentare a faptelor care formează obiectul plîngerii și a modului de executare a prescripțiilor/recomandărilor”;

la litera i), cuvintele „persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării” se substituie cu cuvintele „privind discriminarea”;

la litera k), cuvintele „contravenții cu elemente discriminatorii” se substituie cu cuvintele „și examinează contravenții”.

12. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

„(1) Constatarea existenței sau inexistenței faptei de discriminare se inițiază de Consiliu din oficiu, la cererea victimei, inclusiv la cererea sindicatelor, asociațiilor obștești, precum și altor persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și care reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia se invocă comiterea faptei discriminatorii.

(2) Plîngerea trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare, numele și adresa persoanei care o depune, precum și datele care permit identificare persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Plîngerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvîrșirii faptei sau de la data la care putea sau trebuia să cunoască despre săvîrșirea ei. În cazul unei fapte continue sau prelungite termenul curge de la data săvîrșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.”

13. Articolul 14 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 14.** Restituirea plîngerii

(1) Consiliul restituie plîngerea dacă aceasta:

- a) nu conține datele de identificare ale persoanei care a depus-o;
- b) a fost depusă în interesul altei persoane fără acordul acesteia;
- c) nu este posibilă identificarea persoanei care se presupune că a comis fapta de discriminare;
- d) este o plîngere repetată care are aceleași părți, același obiect și aceleași temeuri și nu conține informații și dovezi noi.

(2) Restituirea plîngerii în temeiurile stabilite la alin. (1) lit. a)–c) nu exclude posibilitatea depunerii unei noi plîngerii după completarea omisiunilor.”

14. Se completează cu articolul 14¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 14¹.** Inadmisibilitatea plîngerii

(1) Consiliul declară plîngerea inadmisibilă dacă aceasta:

- a) nu conține fapte care permit stabilirea prezumției existenței unui fapt de discriminare;
- b) este depusă cu încălcarea termenului de prescripție;
- c) nu este de competența Consiliului;
- d) are un obiect nefondat, prin raportare la domeniul de aplicare a prezentei legi.

(2) Dacă examinarea plîngerii nu este de competența Consiliului, petiționarul sau persoana interesată este informată despre dreptul de a se adresa autorității competente, cu indicarea, după caz, a acesteia.”

15. La articolul 15:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Plîngerea se examinează în termen de 90 de zile, iar în cazul în care plîngerea se referă la un volum complex de informații sau sînt necesare

consultări suplimentare, examinarea acesteia poate fi prelungită cu cel mult 60 de zile, cu informarea părților. La examinarea plîngerii, Consiliul are dreptul să solicite date și informații relevante de la orice persoană în legătură cu faptele care formează obiectul plîngerii. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta.”;

alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a examinării plîngerii”;

se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) În procesul examinării plîngerii, Consiliul are dreptul să efectueze vizite de documentare a faptelor care formează obiectului plîngerii. Împiedicarea activității de documentare se sancționează conform legislației.

(3²) În cadrul examinării plîngerii pot fi depuse opinii juridice privind faptele care formează obiectul plîngerii.”;

la alineatul (4), după cuvintele „Decizia Consiliului” se introduce cuvîntul „poate”, iar cuvîntul „recomandări” se substituie cu cuvintele „prescripții/recomandări”;

la alineatul (5), textul „5 zile” se substituie cu textul „15 zile de la adoptare”, cifra „10” se substituie cu cifra „30”, iar după cuvîntul „întreprinse” se introduc cuvintele „cu prezentarea eventualelor dovezi în acest sens”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Consiliul are dreptul să informeze opinia publică referitor la neprezentarea în termenul prevăzut de lege a informațiilor relevante solicitate pentru examinarea plîngerilor, ignorarea intenționată, neexecutarea recomandărilor emise și alte forme de împiedicare a activității.”;

la alineatul (9), cuvîntul „examine” se substituie cu cuvîntul „constatate”, iar cuvîntul „imediat” se exclude.

16. La articolul 16:

cuvintele „cu competențele lor” se substituie cu cuvintele „competențelor”;

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) implementează principiul egalității, nediscriminării și a respectării diversității în activitatea desfășurată.”.

17. Articolul 18:

în titlu, cuvintele „a victimei discriminării” se substituie cu cuvintele „împotriva discriminării”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) La examinarea pricinii în care se invocă o faptă de discriminare, instanța de judecată din oficiu introduce în proces Consiliul pentru a depune concluzii.”

18. La articolul 19 alineatul (1), după cuvîntul „fapte” se introduc cuvintele „și date statistice după caz”.

19. Articolul 20:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În cazul unei discriminării continue sau prelungite termenul de prescripție începe să curgă de la data ultimei acțiuni sau inacțiuni.”

Art. VII. – Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 48, art. 148) se modifică și se completează după cum urmează:

1. În titlul și tot cuprinsul legii, cuvintele „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Consiliul pentru egalitate”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. În anexă:

1) la punctul 1, cuvintele „un organ colegial” se substituie cu cuvintele „o autoritate publică autonomă”;

2) punctul 2 va avea următorul cuprins:

„2. Misiunea Consiliului este prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității.”;

3) punctul 4:

la noțiunea „petiționar”, cuvîntul „discriminată” se substituie cu cuvintele „victimă a discriminației sau persoană interesată”;

la noțiunea „reclamat”, după cuvintele „s-a formulat plîngerea” se introduc cuvintele „sau nota de autosesizare”;

la noțiunea „persoană interesată”, cuvintele „persoană care se consideră discriminată” se exclud;

4) la punctul 7:

literele c) și d) vor avea următorul cuprins:

„c) după consultarea membrilor Consiliului, stabilește, data și ora desfășurării deliberărilor și le prezidează;

d) semnează deciziile și celelalte acte ale Consiliului”;

se completează cu literele d¹)-d³) cu următorul cuprins:

„d¹) poate delega exercitarea atribuțiilor sale, cu excepția celor menționate la lit. e) și g), unui membru al Consiliului sau șefului aparatului administrativ, cu acordul acestora;

d²) aprobă reglementări privind procedurile interne de realizare a atribuțiilor Consiliului;

d³) dispune, prin rezoluție, documentarea modului de executare a prescripțiilor/recomandărilor”;

la litera f), cuvintele „în consultare cu membrii Consiliului” se exclud;

la litera i), cuvintele „în prezentul regulament” se substituie cu cuvintele „de legislație”.

5) punctul 9 va avea următorul cuprins:

„9. Consiliul se întrunește ori de câte ori este necesar, dar nu mai rar de 2 ori pe lună. În caz de necesitate, Consiliul poate fi convocat la solicitarea a cel puțin 2 membri.

6) punctul 10 va avea următorul cuprins:

„10. Audierile Consiliului sînt publice. Audierile sînt prezidate de membrul raportor. Pot avea loc audieri închise numai în scopul protejării informației ce constituie secret de stat, secret comercial ori a altei informații a cărei divulgare este interzisă prin lege. La cererea părților, examinarea plîngerii poate avea loc în ședință închisă pentru a preveni divulgarea unor informații care se referă la aspectele intime ale vieții, care lezează onoarea, demnitatea și atentează la ordinea publică.”;

7) la punctul 11:

prima propoziție va avea următorul cuprins:

„Consiliul deliberază în prezența a cel puțin 4 membri.”;

se completează cu următoarea propoziție:

„În cazul în care din motive obiective un membru al Consiliului nu poate fi prezent la ședință, participarea acestuia poate avea loc și prin mijloace de comunicare la distanță care să întrunească condițiile tehnice necesare pentru identificarea acestuia, retransmiterea în mod continuu a deliberărilor, astfel încît să se asigure securizarea comunicării și luarea la cunoștință de către acesta a tuturor aspectelor discutate în cadrul ședinței.”

8) punctul 12 va avea următorul cuprins:

„12. Lucrările ședințelor Consiliului sînt consemnate în procese-verbale și pot fi înregistrate audio. Procesul-verbal se întocmește în termen de 5 zile de la desfășurarea ședinței și este semnat de președintele și de secretarul ședinței.”;

9) la punctul 14 litera f), sintagma „10 zile lucrătoare” se substituie cu sintagma „15 zile de la adoptare”;

10) punctul 15:

la litera a), cuvîntul „examinează” se substituie cu cuvîntul „soluționează”;

la litera c), cuvintele „contribuie la” se substituie cu cuvîntul „propun”;

11) la punctul 16 litera e), cuvintele „ședința Consiliului” se substituie cu cuvântul „audieri”;

12) la punctul 19, după cuvântul „autosesizare” se introduce cuvântul „emite”, iar după cuvântul „constatare” se introduc cuvintele „acorduri de conciliere și alte acte”;

13) în titlul secțiunii 1 din capitolul IV, cuvintele „în domeniul discriminării” se substituie cu cuvintele „în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității”;

14) punctul 21 va avea următorul cuprins:

„21. În scopul perfecționării legislației, precum și schimbării practicilor în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării, Consiliul:

a) analizează corespunderea legislației cu standardele privind nediscriminarea și inițiază propuneri de modificare a legislației în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității;

b) adoptă avize consultative cu privire la conformitatea proiectelor de acte normative cu standardele privind nediscriminarea;

c) elaborează documente de politici în scopul prevenirii, combaterii și remedierii situației în domeniul discriminării și monitorizează implementarea acestora;

d) elaborează și adoptă recomandări de ordin general în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității.”;

15) punctul 25:

la litera b), cuvintele „presei scrise sau audiovizualului” se substituie cu cuvintele „mass-media”;

litera e) se abrogă;

16) se completează cu secțiunea a 2¹-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 2¹-a

Monitorizarea modului de implementare a legislației din perspectiva standardelor privind nediscriminarea

25¹. Din perspectiva standardelor privind nediscriminarea, Consiliul:

a) monitorizează modul de implementare de către persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat a legislației în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității;

b) acordă suport metodologic persoanelor fizice și juridice din domeniul public și privat în procesul de implementare a legislației în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității;

c) colectează informații despre dimensiunile, starea și tendințele fenomenului discriminării la nivel național;

d) elaborează studii și rapoarte tematice și generale.

25². Neprezentarea informației solicitate de Consiliu în procesul de monitorizare se califică ca împiedicare a activității și atrage răspunderea contravențională.”;

17) la punctul 26, după cuvântul „analizează” se introduc cuvintele „după caz”, iar în final se completează cu cuvintele „după caz”;

18) punctul 27 se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:

„Rapoartele tematice se prezintă Parlamentului și autorităților vizate și se publică pe pagina web-oficială a Consiliului.”;

19) la punctul 31, litera e) se exclude;

20) se completează cu punctul 31¹ cu următorul cuprins:

„31¹. În scopul acordării asistenței științifico-analitice și de altă natură, pe lângă Consiliu poate fi creat un consiliu consultativ format din reprezentanți ai societății civile, mediului academic și experți independenți. Componenta consiliului și modul de funcționare al acestuia se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliu.”;

21) titlul secțiunii a 4-a din capitolul IV va avea următorul cuprins :

„Sanționarea pentru faptele de discriminare”;

22) la punctul 32:

literele a) și b) se exclud;

la litera d), cuvintele „contravențiile cu elemente discriminatorii” se substituie cu cuvintele „și examinează contravenții”.

23) la punctul 37, după cuvântul „e-mail” se introduce textul „ , formă electronică”;

24) punctele 42 și 43 se abrogă;

25) la punctul 39, cuvintele „a Consiliului” se exclud;

26) punctele 45 și 48 vor avea următorul cuprins:

„45. Petiționarul care a depus plîngerea poate oricînd să o retragă. Retragerea plîngerii se solicită prin cerere în scris sau se expune verbal în cadrul audierii, acest fapt consemnîndu-se în procesul-verbal al acesteia. Retragerea plîngerii constituie temei de încetare a examinării. În cazul în care plîngerea vizează o problemă cu impact asupra unui grup de persoane sau a unei comunități, retragerea plîngerii nu împiedică Consiliul să examineze cauza.”;

„48. Plîngerea se transmite în aceeași zi sau în ziua imediat următoare spre examinare.”;

27) la punctul 50, textul „, , desemnat de președinte” se exclude;

28) punctul 51 se abrogă;

29) la punctul 52, cuvintele „ședința de examinare a plîngerii de către Consiliu” se substituie cu cuvîntul „audieri” , iar cuvîntul „atît” și textul „, , cît și a fondului” se exclud;

30) punctul 53 se completează cu litera g) cu următorul cuprins:
„g) accesibilitate”;

31) se completează cu punctele 53¹-53⁶ cu următorul cuprins:

„53¹. La necesitate, președintele sau membrul raportor poate dispune prin rezoluție, documentarea faptelor care formează obiectul plîngerii, precum și a modului de executare a prescripțiilor/recomandărilor formulate și monitorizate de Consiliu.

53². Rezoluția cuprinde obiectivele ce urmează a fi documentate, locul unde se desfășoară documentarea și termenul în care se realizează aceasta.

53³. Documentarea se poate realiza:

a) cu înștiințarea prealabilă a persoanei/persoanelor ce urmează a fi verificată/verificate;

b) inopinat”.

53⁴. Documentarea se efectuează de echipe formate din cel puțin două persoane. Echipa de documentare poate fi compusă din funcționarii aparatului administrativ.

53⁵. La cererea echipei de documentare, persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat au obligația, în condițiile legii:

a) să ofere informații și explicații verbale și, după caz, scrise, în legătură cu faptele care formează obiectul documentării;

b) să elibereze copiile documentelor solicitate;

c) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a documentării și să contribuie la clarificarea constatărilor.

53⁶. În termen de 5 zile de la data finalizării documentării, se întocmește, în scris, raportul de documentare. Raportul este semnat de toți membrii echipei de documentare și se depune la dosar. Raportul de documentare cuprinde etapele parcurse, acțiunile desfășurate, constatările la fața locului.”;

32) punctul 54 va avea următorul cuprins:

„54. La audieri se invită părțile și persoana care a formulat opinii juridice. Data și ora invitației se coordonează cu membrul raportor și se comunică părților cu cel puțin 10 zile înainte. Locul ședinței, data și ora se publică pe pagina web-oficială a Consiliului. Neprezentarea părților nu împiedică examinarea plîngerii.”;

33) se completează cu punctul 54¹ cu următorul cuprins:

„54¹. La cererea motivată a uneia dintre părți, Consiliul poate dispune amânarea audierii, doar o singură dată.”;

34) punctul 55 va avea următorul cuprins:

„55. În procesul de examinare a plîngerii, Consiliul propune părților soluționarea amiabilă a conflictelor apărute în prin săvîrșirea faptelor discriminatorii. Acordul de conciliere are caracter obligatoriu pentru părți și are drept efect încetarea procedurii de examinare a plîngerii.”;

35) la punctul 56, cuvintele „susțin plîngerea” se substituie cu cuvintele „permit prezumția existenței unei fapte de discriminare”;

36) punctele 57–59 vor avea următorul cuprins:

„57. Cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de data audierii, copia notei de autosesizare sau copia plîngerii și materialele care o însoțesc se expediază reclamatului. Reclamatul este obligat, în termen de 10 zile de la recepționarea plîngerii, să prezinte opinia și probele care ar dovedi că fapta invocată în plîngere sau autosesizare nu constituie discriminare și informațiile solicitate în legătură cu faptele care formează obiectul plîngerii. Neprezentarea nejustificată a informațiilor solicitate de Consiliu se sancționează conform legislației și poate fi interpretată de Consiliu în defavoarea reclamatului.

58. În procesul de examinare a plîngerii părțile au dreptul să fie asistate de un avocat sau de un reprezentant.

59. Părțile implicate în soluționarea plîngerii care nu posedă limba română sau care au deficiențe senzoriale sînt în drept să beneficieze de serviciile unui interpret achitate de Consiliu. Despre acest fapt, Consiliul este anunțat cu 7 zile înainte de audieri.”

37) la punctul 60, după cuvîntul „inclusiv” se introduce textul „proba tratamentului diferențiat,”;

38) punctele 61 și 62 vor avea următorul cuprins:

„61. Decizia este actul prin care Consiliul soluționează plîngerea. Decizia trebuie să cuprindă: data și locul adoptării; denumirea organului care a adoptat-o; numele și prenumele membrilor participanți la deliberare; mențiunea despre caracterul public sau închis al audierii; datele de identificare ale părților, explicațiile și obiecțiile acestora; probele prezentate; numele, prenumele persoanelor care reprezintă petiționarul sau reclamatul, explicațiile și obiecțiile acestora; numele și prenumele sau denumirea, persoanelor, care au prezentat opinii juridice și argumentele acestora; descrierea faptelor constatate; concluzia Consiliului și argumentele ce stau la baza acesteia; prescripțiile formulate în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei discriminării și recomandările pentru prevenirea faptelor similare în viitor.

62. După încheierea audierilor și examinării tuturor probelor anexate la dosar, membrul raportor întocmește proiectul deciziei pe care îl prezintă spre examinare celorlalți membri ai Consiliului cu cel puțin 5 zile până la data stabilită pentru deliberare. Consiliul deliberează în ședință închisă.”;

39) punctul 63 se abrogă;

40) la punctul 64, cuvintele „și este semnată de membrii care au participat la adoptarea acesteia” se exclud;

41) punctul 65 va avea următorul cuprins:

„65. Decizia este un act oficial și produce efecte juridice de la data comunicării ei. Decizia Consiliului poate fi contestată nemijlocit în instanța de contencios administrativ fără o procedură prealabilă.”;

42) la punctul 66, textul „10 zile” se substituie cu textul „15 zile”;

43) punctul 67 se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:
„Schema de încadrare a Consiliului se aprobă de membrii Consiliului.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, inițiatorii proiectului și persoanele care au participat la elaborarea proiectului și definitivarea acestuia

În conformitate cu Titlul II, pct. 3 din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin *Hotărîrea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016*, Ministerul Justiției în comun cu Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității asigurării egalității a elaborat *proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative*.

Principiul nediscriminării reprezintă un pilon important al politicii sociale comunitare, iar egalitatea oportunităților reprezintă cadrul necesar realizării politicii sociale la nivel statal și european. Existența normelor care impun garanții eficiente împotriva discriminării și practicilor discriminatorii sunt absolut necesare într-o societate democratică.

Combaterea discriminării este indispensabilă procesului de promovare a egalității absolute pentru toate persoanele. Dreptul internațional în materia drepturilor omului asigură atât dreptul la egalitate, cât și dreptul de a nu fi supus discriminării pe criterii specifice enumerate. De exemplu, Declarația universală a drepturilor omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (CEDO), conțin prevederi în domeniul nediscriminării. Aceste instrumente juridice au internaționalizat problema protecției drepturilor omului, care a devenit treptat una dintre cele mai importante preocupări.

De asemenea, principiul nediscriminării derivă și din standardele prevăzute în dreptul european, și anume, Directiva Consiliului Uniunii Europene nr. 2000/78/EC din 27 noiembrie 2000 privind stabilirea unui cadru general pentru tratament egal în materie de angajare și ocupație; Directiva 2000/43/CE din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică și Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă). Aceste directive au apărut în urma adoptării Tratatului de la Amsterdam de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană, a tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a anumitor acte conexe din 10 noiembrie 1997, art. 13 al cărui a acordat atribuții noi Comunității Europene pentru combaterea discriminării pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie, convingeri.

Aderând la anumite instrumente internaționale (de exemplu Declarația universală a drepturilor omului, CEDO etc.), Republica Moldova și-a asumat obligații primordiale de a respecta demnitatea și drepturile omului pentru fiecare persoană ce se află sub jurisdicția sa. Potrivit art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Un aspect al protecției drepturilor omului vizează și asigurarea egalității de șanse și de tratament tuturor persoanelor indiferent de criteriu, prin aceasta garantându-se respectarea principiului nediscriminării.

Art. 16 al Constituției consfințește egalitatea cetățenilor Republicii Moldova în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Potrivit art. 19 din Constituție, cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de lege.

Sistemul nediscriminării și asigurării egalității în Republica Moldova a fost supus unei restructurări consistente prin adoptarea în anul 2012 a două legi:

- Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității (în continuare – Legea nr.121/2012);
- Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012;cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (în continuare – Legea nr. 298/2012);

Elementele centrale ale acestei reforme au vizat următoarele aspecte:

- Legile adoptate reprezintă un instrument eficace pentru prevenirea și combaterea discriminării, precum și pentru promovarea egalității, inclusiv prin înființarea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității (în continuare – Consiliul).
- Legile extind protecția contra discriminării aproape în toate domeniile vieții pe baza unei liste deschise de criterii de discriminare, care practic depășesc domeniul de aplicare a CEDO.

Directivile Uniunii Europene privind egalitatea de tratament pe motive de sex și de rasă sau de origine etnică prevăd că organismele de promovare a egalității trebuie să fie independente în îndeplinirea funcțiilor lor. Acestea impun statelor membre să desemneze sau să instituie un organism de promovare a egalității care: să ofere asistență independentă victimelor discriminării în formularea plângerilor de discriminare, să efectueze anchete independente privind discriminarea, să publice rapoarte independente și să facă recomandări cu privire la orice aspect conex.

Republica Moldova, ca stat democratic, duce o politică publică de prevenire și sancționare a tuturor formelor de discriminare, recunoaște egalitatea între cetățeni și încurajează acțiunile afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor. Prin adoptarea prezentului proiect, Republica Moldova își propune să consolideze și să adapteze această politică publică la obiectivele realității societății, prin: asigurarea unității cadrului legislativ și consolidarea cadrului instituțional.

Prezentul proiect de lege este elaborat în baza evaluărilor Legii nr. 298/2012 și a Legii nr. 121/2012 realizate de Consiliul Europei în anul 2016, și are ca scop lichidarea deficiențelor cadrului normativ și îmbunătățirea mecanismelor de protecție împotriva discriminării.

Scopul și obiectivele proiectului

Scopul proiectului este de a elimina deficiențele și incoerențele admise în procesul de promovare și adoptare a pachetului de legi și urmărește sporirea eficienței și impactului sistemului de prevenire și combatere a discriminării, precum și asigurării egalității.

Obiectivele proiectului se concentrează pe:

- precizarea și reglementarea mai clară a competenței Consiliului;
- extinderea criteriilor de nediscriminare;

- îmbunătățirea colectării de date în materia egalității, nediscriminării și diversității, monitorizarea, evaluarea și raportarea anuală a rezultatelor;
- consolidarea cadrului instituțional în domeniu, în vederea asigurării unei mai bune implementări a principiului egalității și nediscriminării;

Elementele novatorii și prevederile de bază ale proiectului, rezultatele scontate

Proiectul legii prevede modificarea a șapte acte legislative:

- Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (Art. I);
- Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (Art. II);
- Legea nr. 355 - XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Art. III);
- Legea nr. 5 - XVI din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Art. IV);
- Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici (Art. V);
- Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității (Art. VI);
- Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea (Art. VII).

*A. Modificările propuse în **Anexa nr. 3 din Legea nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Art. III); Legea nr. 5 din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Art. IV din proiect), Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici (Art. V din proiect)** se referă la schimbarea denumirii autorității naționale de prevenire și combatere a discriminării din **Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în Consiliul pentru egalitate**, denumire ce este mai practică, nu face confuzii cu alte entități și înglobează în sine atât componentele de prevenire și eliminare a discriminării, cât și pe cele de promovare a egalității.*

B. Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (Art. I din proiect) și Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (Art. II din proiect)

În evaluarea realizată de experții contractați de Consiliul Europei la *Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității* din perspectiva corespunderii acestora standardelor Consiliului Europei, experții menționează, la capitolul rolul și mandatul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, că: „*Experiența ne arată că multe legi și promulgări generale conțin reglementări discriminatorii, care trebuie eliminate din sistemul juridic. Acest lucru se poate face exclusiv de către Curtea Constituțională și, din acest motiv, este necesar să se dea Consiliului prerogativa de a iniția proceduri la Curtea Constituțională în vederea evaluării caracterului constituțional sau legal al legilor generale despre care Consiliul consideră că includ reglementări discriminatorii. Acest lucru va contribui la asumarea unui rol pro activ în asigurarea standardelor cu privire la nediscriminare din cadrul legislației naționale.*”

Drept urmare, se propune a acorda Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității dreptul de sesizare a Curții Constituționale.

**C. Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității
(Art. VI din proiect)**

O primă modificare se referă la scopul Legii, reglementat în art. 1, pentru a cuprinde atât o referire la nediscriminare, cât și la egalitate, reflectând în acest mod *Protocolul nr. 12 al Convenției Europene*. Art. 1 din Lege a fost completat cu un șir de criterii discriminatorii, inclusiv cea referitoare la originea socială, națională și statut social, stare de sănătate și statut HIV, opinii politice sau orice alte opinii, avere, naștere sau orice alt criteriu. Incluziunea criteriilor derivă din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și Recomandările Comitetului pentru drepturile omului și Comitetului privind drepturile economice, sociale și culturale. Mai mult decât atât în legislația națională, de exemplu, în Codul muncii (art. 8 și 128), se regăsesc criteriile *statut HIV și statut matrimonial*.

Domeniul de aplicare a Legii nr. 121/2012 a fost extins prin aplicarea legii *rationae persone* prin faptul oferirii protecției persoanelor fizice și juridice aflate sub *jurisdicția Republicii Moldova*, împotriva acțiunilor de discriminare.

În continuare, fiind formulate un șir de modificări și completări care vin să concretizeze anumite definiții, în special definiția *discriminării directe și indirecte, măsuri pozitive*. Legea se completează cu noțiunea de *discriminare continuă, discriminare prelungită*.

În plus, este de remarcat că în propunerea modificărilor la definiția discriminării se face referire la clauza „*justificării rezonabile și obiective*”, care se aplică de asemenea și în cazul discriminării directe dar și indirecte. Conform *Recomandării de Politică Generală nr. 7 a ECRI privind combaterea rasismului și a discriminării rasiale*, se sugerează ca această clauză să fie inclusă la definiții, cu clarificarea că noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă implică noțiunile de obiectiv legitim și de raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

De asemenea, proiectul stabilește acțiunile discriminatorii din domeniul educației și în exercitarea unei profesii. În acest caz a fost clarificat faptul că discriminarea este interzisă atât în domeniul ocupării forței de muncă, activitatea independentă și în calitate de membru al asociațiilor profesionale și al sindicatelor (modificările de la art.7 al Legii nr. 121/2012).

Art. 7 alin. (2) conține o listă extinsă a acțiunilor care sunt considerate discriminatorii, propunerea de la litera a¹) se referă la crearea condițiilor și criteriilor care exclud sau favorizează anumite persoane la afilierea sau accesarea într-o organizație profesională sau profesie. Modificarea respectivă este o completare firească a modificării de la alin. (1¹) expusă mai sus.

Interzicerea expresă a oricărei deosebiri, excluderi, restricții sau preferințe pe baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității la afilierea sau accesarea într-o organizație a salariaților sau patronatului, sau orice organizație ai cărei membri exercită o anumită profesie, inclusiv la avantajele obținute de această organizație, constituie o garanție suplimentară acordată de lege, persoanelor salariate sau care exercită o anumită profesie.

Stabilirea faptei discriminatorii pentru remunerarea inegală pentru muncă egală sau de valoare egală, se impune în vederea realizării Obiectivului 1.2 din Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 259 din 28 aprilie 2017 cu privire la aprobarea Strategiei*

pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia.

Modificările de la art. 9 al Legii nr. 121/2012 presupun revizuirea mecanismului de interzicere a discriminării în domeniul educației, fapt ce conferă o protecție mult mai largă decât reglementarea actuală, care se referă doar la domeniul învățământului.

Primul alineat al acestui articol stipulează interdicția expresă de a discrimina sau de a institui anumite excluziuni/preferințe în baza criteriilor protejate, care pot submina egalitatea în domeniul educației. Alin. (2) se referă la domeniile sau activitățile în legătură cu care instituțiile de învățământ au obligația de a nu discrimina. Acestea includ accesul la instituțiile de învățământ, evaluarea cunoștințelor, activitatea științifică și educațională, hărțuirea, segregarea rasială. Iar în scopul asigurării respectării principiului nediscriminării instituțiile de învățământ sunt obligate să includă în regulamentele interne a prevederilor ce se referă la asigurarea egalității și interzicerea discriminării, precum și formarea adecvată a educatorilor și a profesorilor.

Prin stipularea faptului că una din obligațiile instituțiilor de învățământ este aceea de a asigura protecția împotriva discriminării, și prin „asigurarea accesibilității tuturor persoanelor la educație”, fără nicio excepție, reprezintă un nivel înalt de protecție, în special în ceea ce privește persoanele cu dizabilități. Termenul „acces” nu trebuie interpretat numai ca posibilitatea administrativă de înscriere într-o școală, ci și inexistența obstacolelor fizice (așa numitele bariere arhitecturale) care îi împiedică pe copiii cu dizabilități să intre în incinta instituțiilor de învățământ și să beneficieze pe deplin de dreptul la educație.

De asemenea, din redacția articolului 9, se propune excluderea reglementărilor actuale, care pot constitui temei de interpretare extensivă. Aici ne referim la alin. (2), care reglementează o excepție de la regula conform căreia principiile de admitere nu trebuie restricționate. Totuși, excepția este destul de generică întrucât se referă la „cazurile stipulate de legislația în vigoare” fără nicio indicație suplimentară. Reamintind cauza de referință cu privire la art. 2 al Protocolului nr. 1 la CEDO mai exact Cauza lingvistică belgiană, în care Curtea Europeană menționa că dispoziția ce se referă la dreptul de acces la instituțiile educaționale existente la un moment dat, constituie o restrângere a unui astfel de drept la educație, care trebuie interpretat în sens limitat.

Prin propunerea reglementată la alin. (11) se instituie obligația ca membrii Consiliului să își petreacă cel puțin 1/3 din durata săptămânală a timpului de muncă, timp destinat activității în cadrul Consiliului împreună cu membrii personalului. În acest fel, ei vor putea să se dedice îndeplinirii obligațiilor, care presupun o mare responsabilitate. În același timp, asigurarea unei funcții permanente pentru toți membrii Consiliului ar asigura eficiența acestuia.

Referitor la responsabilitățile Consiliului acestea nu sunt enumerate în mod exhaustiv la art. 12 din lege, ceea ce reprezintă un aspect pozitiv pentru că dă posibilitatea ajustării acestora la posibilele provocări.

Analiza regulilor care reglementează atribuțiile Consiliului indică faptul că, privit dintr-o perspectivă comparativă, Consiliul este un organ cu caracter mixt care are în același timp funcții de prevenire, combatere și asigurare a egalității.

În general, reglementările sunt în concordanță cu Directivele privind combaterea discriminării - art. 13 alin. (2) din *Directiva Consiliului 2000/43/CE cu privire la implementarea principiului tratamentului egal între persoane indiferent de originea rasială sau etnică.*

Una din modificările importante propuse la art. 12 se referă la posibilitatea sesizării Curții Constituționale, în vederea evaluării caracterului constituțional sau legal al legilor despre care Consiliul consideră că includ reglementări discriminatorii. Acest lucru va contribui la asumarea de către Consiliu a unui rol proactiv în asigurarea standardelor cu privire la nediscriminare din cadrul legislației naționale.

Referitor la plângerile cu privire la fapta de discriminare, proiectul legii vine să îmbunătățească modalitatea de examinare a acestora de către Consiliu, precum și să stabilească situațiile de restituire a plângerii (art. 14), de declarare a inadmisibilității acestora (art. 14¹), cazurile, fiind enumerate exhaustiv.

Modificarea art. 15 alin. (1) se referă la extinderea termenului de examinare a plângerilor de către Consiliu. Extinderea termenului de la 30 de zile la 90 de zile cu posibilitatea prelungirii acestuia cu cel mult 60 de zile în cazul în care plângerea se referă la un volum complex de informații sau sunt necesare consultări suplimentare, cu obligativitatea informării părților. Totodată, în situația prelungirii acestui termen, Consiliul va fi ținut de obligativitatea motivării justificate a unei astfel de extinderi.

De asemenea, se instituie posibilitatea depunerii opiniilor juridice (*amicus curiae*) în procesul de examinare a plângerilor. Aceasta ar oferi Consiliului acces la informație, cunoaștere și analiză atât de tip juridic, cât și de altă natură. Prin aceasta s-ar recunoaște amploarea și complexitatea misiunii Consiliului și ar permite acestuia gestiona eficient în activitatea sa. Instituția opiniilor juridice este comună și pentru Consiliul pentru Combaterea Discriminării din România.

Prin completarea art. 18 cu un nou alineat (2¹) se propune atragerea din oficiu de către instanța de judecată, în proces a Consiliului pentru a depune concluzii, în conformitate cu prevederile de la art. 74 din Codul de procedură civilă.

D. Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (Art. VII din proiect)

Modificarea Regulamentului de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, aprobat prin *Legea nr. 298/2012*, are drept scop includerea unui șir de prevederi ce vor îmbunătăți funcționalitatea Consiliului și vor elimina ambiguitățile existente la moment. Se propun unele concretizări privind atribuțiile Președintelui Consiliului, a procedurii de examinare a plângerilor, a modalității de elaborare a studiilor raportate pe domenii, ș.a.

În acest sens, modificările propuse stabilesc modul în care ar trebui să opereze Consiliul, specificând modul de monitorizare a implementării legislației din perspectiva standardelor privind nediscriminarea, prezentarea rapoartelor, atât tematice, cât și a celor generale, Parlamentului, precum și publicarea lor pe pagina oficială a Consiliului.

Modificarea de la pct. 7 constă în permiterea președintelui Consiliului să delege funcțiile sale altor membri ai Consiliului sau personalului administrativ, cu excepția numirii în funcție a funcționarilor publici ai aparatului administrativ al Consiliului precum și stabilirea obligațiilor funcționale ale personalului din cadrul aparatului administrativ.

Nu în ultimul rând, prevederea numărului minim de 4 membri ai Consiliului pentru constituirea cvorumului de deliberare, dar și posibilitatea de desfășurare a ședinței prin utilizarea mijloacelor tehnice va constitui o garanție a adoptării unei decizii cu respectarea celerității dar și obiectivității.

Alte modificări vizează, includerea la pct. 15 lit. c) a unei referiri despre concilierea părților, pentru a asigura soluționarea amiabilă a conflictelor apărute prin săvârșirea faptelor, care poartă un caracter discriminatoriu.

Propunerea de modificare a pct. 19 urmărește includerea altor forme de activități specifice îndeplinirii sarcinilor Consiliului. Acesta va include sarcini legate de activitățile de comunicare, cercetare și promovare a bunelor practici. Expunerea nu are forma unei liste exhaustive, ci a unei liste deschise care să permită Consiliului flexibilitate și libertate de apreciere.

Modificarea de la pct. 27 vizează includerea mai multor detalii cu privire la natura unui raport tematic și la modul în care acesta uremază să fie abordat de către autorități. Acestor rapoarte li se acordă același statut precum raportului general, care se prezintă Parlamentului și se publică pe pagina we-oficială a Consiliului.

Completarea Regulamentului de activitate al Consiliului cu *Secțiunea a 2¹ -a (Monitorizarea modului de implementare a legislației din perspectiva standardelor privind nediscriminarea)*, are drept scop acordarea sprijinului metodologic persoanelor fizice și juridice atât din domeniul public cât și privat în procesul de implementare a legislației nediscriminare; supravegherea modului de implementare dar și colectarea și sistematizarea informațiilor despre starea și tendința fenomenului discriminării în Republica Moldova. De asemenea un factor important constituie catalogarea drept împiedicare a activității Consiliului, neprezentarea informației solicitate de către acesta.

O noutate prezintă crearea unui Consiliu consultativ format din reprezentanții societății civile, reprezentanții relevanți ai mediului academic cu scopul oferirii suportului Consiliului, oferirea de informații și consiliere pentru planurile, prioritățile și activitățile Consiliului, monitorizarea standardelor și asistarea la evaluarea activităților Consiliului.

Completarea Regulamentului cu punctele 53¹- 53⁶ se referă la procedura de examinare a plângerii și efectuarea documentării de către Consiliu asupra unei fapte discriminatorii, precum și a modului de implementare a recomandărilor și prescripțiilor.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate după adoptare

Proiectul legii, în principiu, acoperă și asigură o conexiune între toate normele în vigoare privind domeniul nediscriminării și asigurării egalității și nu presupune elaborarea sau modificarea unor noi/alte acte normative.

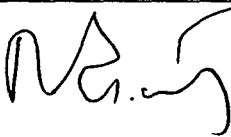
Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului.

Implementarea proiectului de lege nu necesită cheltuieli financiare din partea statului.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de lege este plasat pe pagina web a Ministerului Justiției (directorul „Transparența decizională”, compartimentul „Proiecte de acte normative remise spre coordonare”).

MINISTRU

Victoria IFTODI